



Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 24. Grudna. 1845.

List 52.

Stari kmet.

Kaj doživel sim na sveti!
Bog se vsmil', kaj se godí!
Vsak po svoje če živetí,
In norosti konca ni.

Če zmešnjavo oblék pogledam,
Že več Krajncov ne poznam;
Vsim podobni ste sosedam,
Krajnci biti vas je sram.

Oh! per vas je uganvati:
Biba leze, biba ni —
Vi ste Krajnci imenvati,
Če polž jelen je z rogmi!

Vsak oškomban po soldaško,
Zaje mu striže pod bradó,
Hlače nosi po hrovaško,
Lah, Francoz je za pestjó.

Naše kmétiške dekleta
Kakor žlahtne so gospé,
Vsaka 'z škatelee uzeta,
V zlati, židi: to se vé.

Oblačila pa imate
Iz angležkiga blagá,
Vsim domačim slovo date,
Kar je ptujga, to veljá.

Vsak čez hude čase toži,
De nikjer ni dnarja vzet';
Pa si slepec teže množi,
Potlej zlahko če živet'.

Kar je zlezlo sêrce v hlače,
V opasico zlezel vrat,
Glava biti če drugače —
Jela torej se mešat'.

Mladi starga več ne sluša,
Stari mladga še spoštuj,
Moj Bog! kaj še človek skuša!
Svet je res čedalje huj'.

Kdor gosposki dim če biti,
Záčne vero zaničvat',
De ga svet začne hvaliti,
Trapa včeniga imenvat'.

Če bi ranjci spet ožveli,
Vidli kaj je zdaj na svet',
Bi za glavo se prijeli,
Naglo spet želel' umret'.

Če takó še dalej pojde,
Sam ne vém, kaj bo 'z tegá;
Pa — saj bo brez moje škode,
Kmalo pojdem iz svetá.

Poženčan.

Živino pozimi bolezní obvarovati.

(Nadalje.)

3) Od nerodne rabe pozimi.

Že v prvem razdelku tega poduka smo od pozimskiga mraza govorili, smo razložili in pokazali, kakó škodljivo in nevarno je prehlajenje živine. Zima je mati mnogih prisadnih bolezin, ktere jo večidel po prehlajenji napadejo; naj torej vsak kmetovavec pri rabi svoje živine na tó gleda, de je ne prežêne, hudo ne spotí in potem ne prehladí. Nej pa to skerb vsak gospodar tudi svojim hlapcam dobro perporočí, zakaj nerodnih in nespametnih hlapčonov se ne manjka, ne po mestih in ne po kmetih. Stokrat in stokrat živina po nerodnosti hlapcov zbolí; ko jih pa po začetku in vzroku bolezni prašaš, ne boš nikoli resnice zvedil: „kevžeh je v konja sém ali tjè vdaril“ — to je vse, kar ti povedó.

Pozimi se dostikrat primeri, de več dni konji brez dela v hlevu stojé. To jim pa ne tekne, posebno takim ne, ki so sicer vsakdanjiga dela navajeni bili. Konj ni krava; njegovo truplo je za

delo, za tek vstvarjeno. Brez dela v hlevu stoječim konjem rade noge otekó, jim tudi piča práv ne diši. Torej nej kmetovavec ukaže saj vsak drugi dan svojiga konja nekoliko prepeljati ali jezdariti, de se sprehodi, in zdrav ostane. Zraven tega naj se otêkle noge z slamnatimi snopički vsaki dan dvakrat dobro dergnejo in kmalo bo taka otek-ljina odjenjala. S ka f r o v c o (Kampfergeist) otêkle noge poprej nemalo pomazati, potem jih pa dobro dergniti, dostikrat čudo hitro pomaga.

4) Od gleštanja hlevov pozimi.

Od hlevov in njih gleštanja sim v bukvah za kmeta na 43. do 49. strani natanjko govoril. Tukej hočem le treh napak opomniti, ki so pozimi nar škodljivši. 1) Prevroči in soparčni hlevi, 2) premerzli hlevi, in 3) od gnojnice premokri hlevi.

Prevroči in soparčni hlevi niso živini samó zató škodljivi, kër pljučni bolezni, naduho, vertoglavnost, mnoge očesne bolezni, francoze in več družih hudih bolezin napravijo, ampak so pozimi tudi zató grozno škodljivi, kër je živina iz taci hlevov prehlajenju kar zlo